

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาประสิทธิภาพของการรวมตะกอน โดยการกำจัดความขุ่นของน้ำและการกำจัดสารอินทรีย์ธรรมชาติโดยวิธีสร้างและรวมตะกอน (Coagulation – Flocculation) เพื่อปริมาณของสารเคมีที่เหมาะสมสำหรับแหล่งน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอสำโรง การใช้สารเคมีเพื่อลดการบำบัดความขุ่นของน้ำและสารอินทรีย์ธรรมชาติ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของต้นทุนการผลิตน้ำประปา และการปรับเปลี่ยนสภาพของน้ำเพื่อหาประสิทธิภาพการบำบัดน้ำที่เหมาะสมและดีที่สุดสำหรับการดำเนินระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของแหล่งน้ำดิบที่ใช้ ดังนั้นการทดสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นสูง โดยแนวคิดดังกล่าวมีผังกรอบแนวทางการทำงาน ตั้งแต่การศึกษาและรวบรวมทฤษฎีการรวมตะกอน การศึกษากระบวนการผลิตน้ำประปาในองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอสำโรง การตรวจสอบคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ที่ใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาเพื่อใช้ในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง การสร้างสภาพของน้ำและการทดสอบในห้องปฏิบัติการ การวิเคราะห์ผลการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการกำจัด การประเมินปริมาณสารเคมีที่เหมาะสมในการผลิตน้ำ การรวบรวมผลการทดลองเพื่อหาข้อสรุปของผลการวิจัย และจัดทำรูปเล่มของผลการวิจัย

จากแนวทางการทำงานในเบื้องต้น สามารถสรุปเป็นแผนการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและทบทวนข้อมูลจากเอกสารการรวมตะกอนโดยอาศัยหลักการทางทฤษฎีและองค์ประกอบต่าง ๆ จากงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาวิจัยมาแล้ว เพื่อนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงของการวิจัย

2. จัดทำแบบสำรวจด้านสังคมของชุมชน ได้แก่ กิจกรรมของชุมชนที่ส่งผลต่อคุณภาพน้ำดิบที่ใช้ในกระบวนการผลิต และความพึงพอใจของประชาชนในด้านคุณภาพ และปริมาณน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง โดยใช้แบบสอบถาม

3. ทำการสำรวจข้อมูลด้านสังคม ทำการแปลผลและวิเคราะห์ผลข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการประมวลผลเพื่อการวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ห้องปฏิบัติการ สำหรับการวางแผนการจัดการทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพ
  4. จัดเตรียมวัสดุและรวบรวมน้ำตัวอย่างสำหรับการวิจัยเช่นตัวอย่างของแหล่งน้ำที่ใช้สำหรับการผลิตน้ำประปาและการวิเคราะห์คุณภาพน้ำในเบื้องต้นของการดำเนินระบบ
  5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดลองหาประสิทธิภาพการรวมตะกอนและปรับสภาพของน้ำเพื่อหาสภาวะที่เหมาะสมในการบำบัดน้ำ
  6. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของปริมาณสารเคมีที่ต้องใช้ให้เกิดความเหมาะสมกับต้นทุนการผลิตน้ำประปาเพื่อลดค่าใช้จ่ายของสารเคมีที่มีราคาค่อนข้างแพง
  7. สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางในการทำวิจัยต่อเนื่อง รวมทั้งชี้แจงปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย พร้อมทั้งใช้ข้อมูลวิจัยเพื่อประยุกต์ใช้กับการดำเนินระบบของกระบวนการผลิตน้ำประปาในองค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอลำโรง หรืออาจใช้เป็นข้อมูลในการผลิตน้ำประปาชุมชน
- แผนการดำเนินงานใช้เวลาในการดำเนินงานทั้งสิ้น 12 เดือน สามารถสรุปเป็นปฏิทินการดำเนินงาน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แผนการดำเนินงานทั้งโครงการ

แผนงาน/ กิจกรรม	เดือนที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ศึกษาและทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	←→											
2. สำรวจและเก็บข้อมูลทางสังคม เก็บรวบรวมและวิเคราะห์น้ำตัวอย่าง		←→										
3. การทดลองในห้องปฏิบัติการ				←→								
4. ประเมินค่าใช้จ่ายในการดำเนินระบบ										←→		
5. เสนอแนะการปรับปรุงกระบวนการผลิต											←→	
6. วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย												←→

3.2 การออกแบบการทดลอง

การศึกษาปัจจัยและคุณสมบัติของกระบวนการสร้างและรวมตะกอน (Coagulation – Flocculation process) ที่มีผลต่อกระบวนการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อำเภอลำโรง เปรียบเทียบกับวิธีการดั้งเดิมที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาเดิม ซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรม

และประสิทธิภาพของกระบวนการสร้างและรวมตะกอน เมื่อมีการเปลี่ยนชนิดของสารเคมีที่เติมลงไป เพื่อทำให้เกิดการตกตะกอน (Coagulants หรือ flocculating agent) ของน้ำดิบที่ใช้เป็นแหล่งน้ำ เพื่อใช้สำหรับผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง และคุณภาพน้ำที่ผ่านกระบวนการนี้ มาแล้ว โดยในการศึกษารั้งนี้ได้แบ่งการทดลองออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกเป็นการศึกษาข้อมูล พื้นฐานของกระบวนการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง คุณสมบัติของน้ำดิบและ กระบวนการดั้งเดิมที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง รวมทั้งการศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับบริการใช้น้ำประปา ขั้นที่สองเป็นการศึกษาพฤติกรรมและ ประสิทธิภาพของสารเคมีที่ทำให้ตกตะกอน ซึ่งเป็นการศึกษาผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการ สร้างและรวมตะกอน หรือ จาร์เทสต์ (Jar test) มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การศึกษาข้อมูลกระบวนการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบล สำโรง

- 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงสร้างและกระบวนการผลิตน้ำประปา จากเอกสาร ผังการดำเนินระบบ และสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดูแล
- 2) ศึกษาคุณลักษณะของน้ำดิบเบื้องต้นที่ใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อใช้เป็น ข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษา การเก็บตัวอย่างและภาชนะที่เก็บตัวอย่างใช้วิธีการและเทคนิคในการ วิเคราะห์น้ำและน้ำโสโครก (กรรณิการ์, 2540) โดยทำการศึกษาค่าพีเอช (pH) ค่าความนำไฟฟ้า (conductivity) ค่าความขุ่น (Turbidity) สี (Color) ค่าความกระด้าง (Hardness) ซัลเฟต (SO_4^{2-}) ฟอสเฟต-ฟอสฟอรัส โคลิฟอร์มแบคทีเรีย พีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ค่าการดูดกลืนคลื่นแสงยูวี-วิซิเบิล (UV-Visible) 254 นาโนเมตร และค่าคาร์บอนอินทรีย์ละลาย (Dissolved Organic Carbon, DOC) มีวิธีการทดสอบตามวิธีมาตรฐาน (Standard method, 1995)
- 3) ศึกษาและวิเคราะห์คุณภาพของน้ำในกระบวนการสร้างและรวมตะกอน (Coagulation - flocculation) ของกระบวนการผลิตน้ำประปา โดยทำการเก็บตัวอย่างน้ำดิบเข้าโรง ผลิตน้ำประปา (กุดชี ห้วยผับและห้วยผับแล้ง) และน้ำออกจากโรงผลิตน้ำประปาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลสำโรง 3 แห่ง คือ โรงผลิตน้ำประปาบ้านสำโรง หมู่ที่ 1 บ้านห้วยน หมู่ที่ 2 และ บ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ 4 การเก็บตัวอย่างและภาชนะที่เก็บตัวอย่างใช้วิธีการและเทคนิคในการ วิเคราะห์น้ำและน้ำโสโครก (กรรณิการ์, 2540) โดยนำน้ำตัวอย่างที่เก็บทั้ง 6 จุด มาทำการวิเคราะห์ คุณสมบัติและคุณภาพเบื้องต้น ทำการศึกษาค่าพีเอช (pH) ค่าความนำไฟฟ้า (conductivity) ค่า ความขุ่น (Turbidity) สี (Color) ค่าความกระด้างทั้งหมด (Hardness) ซัลเฟต (SO_4^{2-}) ฟอสเฟต- ฟอสฟอรัส โคลิฟอร์มแบคทีเรีย และพีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย ค่าการดูดกลืนคลื่นแสงยูวี-วิซิเบิล (UV-Visible) 254 นาโนเมตร และค่าคาร์บอนอินทรีย์ละลาย (Dissolved Organic Carbon, DOC) มีวิธีการทดสอบตามวิธีมาตรฐาน (Standard method, 1995)

3.2.2 การศึกษาพฤติกรรมและประสิทธิภาพของสารเคมีที่ทำให้ตกตะกอน

การศึกษาพฤติกรรม และประสิทธิภาพของสารเคมี เป็นการศึกษาผ่านกระบวนการ ที่เรียกว่า จาร์เทสต์ (Jar test) โดยการแบ่งการทดสอบดังต่อไปนี้

3.2.2.1 การศึกษาชนิดของสารเคมีที่ทำให้ตกตะกอน ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ โดยสารเคมีที่ใช้เป็นสารที่ทำให้ตกตะกอนมี 3 ชนิด คือ อะลูมิเนียมซัลเฟต ($\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18 \text{H}_2\text{O}$, APS laboratory unilab reagent) เฟอร์ริกคลอไรด์ (FeCl_3 , APS laboratory unilab reagent) และ โพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ (PAC, Polyaluminium chloride 18 % Al_2O_3) มีขั้นตอนการทดสอบดังนี้

1) การศึกษาผลของอะลูมิเนียมซัลเฟต ($\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18 \text{H}_2\text{O}$) หรือสารส้ม (alum) ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยเก็บตัวอย่างน้ำดิบห้วยผับ กุดชี และห้วยผับแล้ง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง (วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำอธิบายในการวิเคราะห์น้ำและน้ำโสโครก, กรรณิการ์ (2540)) ในขวดเก็บตัวอย่าง ขนาด 20 ลิตร นำมาทดสอบด้วยกระบวนการสร้างและรวมตะกอน (Coagulation - Flocculation) หรือจาร์เทสต์ (Jar test) โดยการทดสอบแบ่งปริมาณสารโคแอกกูแลนต์แอต (coagulant aid, (alum)) ความเข้มข้น 0 มิลลิกรัมต่อลิตร 10 มิลลิกรัมต่อลิตร 30 มิลลิกรัมต่อลิตร 50 มิลลิกรัมต่อลิตร 70 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 90 มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณน้ำตัวอย่างที่ใช้ทดสอบ 1,000 มิลลิลิตร ในภาชนะที่มีปริมาตร 1,000 มิลลิลิตร โดยให้มีการหมุนเร็ว (Rapid mixed, 100 รอบต่อนาที) ประมาณ 1 นาที และกวนช้า (slowly mixed, 30 รอบต่อนาที) ประมาณ 30 นาที และตั้งทิ้งไว้ให้เกิดการตกตะกอน 1 ชั่วโมง ซึ่งจะเกิดการแบ่งชั้นน้ำใสเกิดขึ้น เปิดน้ำใสมาวิเคราะห์คุณภาพ ได้แก่ พีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์ธรรมชาติ และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

2) การศึกษาผลของเฟอร์ริกคลอไรด์ (FeCl_3) ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยเก็บตัวอย่างน้ำดิบห้วยผับ กุดชี และห้วยผับแล้ง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง (วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำอธิบายในการวิเคราะห์น้ำและน้ำโสโครก, กรรณิการ์ (2540)) ในขวดเก็บตัวอย่าง ขนาด 20 ลิตร นำมาทดสอบด้วยกระบวนการสร้างและรวมตะกอน (Coagulation - Flocculation) หรือ จาร์เทสต์ (Jar test) โดยการทดสอบแบ่งปริมาณสารโคแอกกูแลนต์แอต (coagulant aid, (FeCl_3)) ความเข้มข้น 0 มิลลิกรัมต่อลิตร 10 มิลลิกรัมต่อลิตร 30 มิลลิกรัมต่อลิตร 50 มิลลิกรัมต่อลิตร 70 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 90 มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณน้ำตัวอย่างที่ใช้ทดสอบ 1,000 มิลลิลิตร ในภาชนะที่มีปริมาตร 1,000 มิลลิลิตร โดยให้มีการหมุนเร็ว (Rapid mixed, 100 รอบต่อนาที) ประมาณ 1 นาที และกวนช้า (slowly mixed, 30 รอบต่อนาที) ประมาณ 30 นาที และตั้งทิ้งไว้ให้เกิดการตกตะกอน 1 ชั่วโมง ซึ่งจะเกิดการแบ่งชั้นน้ำใสเกิดขึ้น เปิดน้ำใสมาวิเคราะห์คุณภาพ ได้แก่ พีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3) การศึกษาผลของโพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ (PAC) ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ในกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยเก็บตัวอย่างน้ำดิบห้วยผับ กุดชี และห้วยผับแล้ง ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตน้ำประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง (วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำอธิบายในการวิเคราะห์น้ำและน้ำโสโครก, กรรณิการ์ (2540)) ในขวดเก็บตัวอย่าง ขนาด 20 ลิตร นำมาทดสอบด้วยกระบวนการสร้างและรวมตะกอน (Coagulation -

Flocculation) หรือ จาร์เทสต์ (Jar test) โดยการทดสอบแบ่งปริมาณสารโคแอกกูแลนต์แอ็ด (coagulant aid, (PAC)) ความเข้มข้น 0 มิลลิกรัมต่อลิตร 10 มิลลิกรัมต่อลิตร 30 มิลลิกรัมต่อลิตร 50 มิลลิกรัมต่อลิตร 70 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 90 มิลลิกรัมต่อลิตร ปริมาณน้ำตัวอย่างที่ใช้ทดสอบ 1,000 มิลลิลิตร ในภาชนะที่มีปริมาตร 1,000 มิลลิลิตร โดยให้มีการหมุนเร็ว (Rapid mixed, 100 รอบต่อนาที) ประมาณ 1 นาที และกวนช้า (slowly mixed, 30 รอบต่อนาที) ประมาณ 30 นาที และตั้งทิ้งไว้ให้เกิดการตกตะกอน 1 ชั่วโมง ซึ่งจะเกิดการแบ่งชั้นน้ำใสเกิดขึ้น ปิเปตน้ำใสมาวิเคราะห์คุณภาพ ได้แก่ พีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3.2.2.2 การศึกษาผลของค่าความแรงประจุ (Ionic strength) ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ โดยใช้โซเดียมคลอไรด์ (NaCl) และ แคลเซียมคลอไรด์ (CaCl₂) เป็นสารเพิ่มค่าความแรงประจุที่ต้องการทดสอบ เพื่อทดสอบกับสารที่ทำให้เกิดการตกตะกอนแต่ละชนิดที่ระดับความเข้มข้นที่ให้ผลการทดสอบ (ตกตะกอน) ได้ดีที่สุด

1) การศึกษาผลของค่าความแรงประจุ (Ionic strength) ต่อการตกตะกอนของ อะลูมิเนียมซัลเฟต (Al₂(SO₄)₃ · 18 H₂O) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอนโดยเลือกค่าความเข้มข้นของอะลูมิเนียมซัลเฟตที่ให้ค่าการตกตะกอนดีที่สุด และปรับให้มีค่าความแรงประจุด้วยสารละลายโซเดียมคลอไรด์และแคลเซียมคลอไรด์ที่ความเข้มข้น 0 โมลต่อลิตร 0.01 โมลต่อลิตร 0.03 โมลต่อลิตร 0.07 โมลต่อลิตร และ 0.1 โมลต่อลิตร ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ความนำไฟฟ้า ความขุ่น สารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

2) การศึกษาผลของค่าความแรงประจุ (Ionic strength) ต่อการตกตะกอนของ เฟอร์ริกคลอไรด์ (FeCl₃) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอนโดยเลือกค่าความเข้มข้นของเฟอร์ริกคลอไรด์ที่ให้ค่าการตกตะกอนดีที่สุด และปรับให้มีค่าความแรงประจุด้วยสารละลายโซเดียมคลอไรด์และแคลเซียมคลอไรด์ที่ความเข้มข้น 0 โมลต่อลิตร 0.01 โมลต่อลิตร 0.03 โมลต่อลิตร 0.07 โมลต่อลิตร และ 0.1 โมลต่อลิตร ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมดและค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3) การศึกษาผลของค่าความแรงประจุ (Ionic strength) ต่อการตกตะกอนของ โพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ (PAC) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอนโดยเลือกค่าความเข้มข้นของโพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ที่ให้ค่าการตกตะกอนดีที่สุด และปรับให้มีค่าความแรงประจุด้วยสารละลายโซเดียมคลอไรด์ และแคลเซียมคลอไรด์ที่ความเข้มข้น 0 โมลต่อลิตร 0.01 โมลต่อลิตร 0.03 โมลต่อลิตร 0.07 โมลต่อลิตร และ 0.1 โมลต่อลิตร ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น

ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3.2.2.3 การศึกษาผลของความเป็นกรดและเบส (pH) ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ โดยปรับสภาพน้ำตัวอย่างให้มีระดับความเป็นกรด (pH 4) กลาง (pH 7) และความเป็นเบส (pH 10) ที่ต้องการทดสอบ เพื่อทดสอบกับสารที่ทำให้เกิดการตกตะกอนแต่ละชนิดที่ระดับความเข้มข้นที่ให้ผลการทดสอบ (ตกตะกอน) ได้ดีที่สุด

1) การศึกษาผลของความเป็นกรดและเบสต่อการตกตะกอนของอะลูมิเนียมซัลเฟต ($Al_2(SO_4)_3 \cdot 18 H_2O$) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยเลือกค่าความเข้มข้นของอะลูมิเนียมซัลเฟตที่ให้ค่าการตกตะกอน และปรับให้มีความเป็นกรดและเบสที่ pH 4, pH 7 และ pH 10 ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

2) การศึกษาผลของความเป็นกรดและเบสต่อการตกตะกอนของเฟอร์ริกคลอไรด์ ($FeCl_3$) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอนโดยเลือกค่าความเข้มข้นของเฟอร์ริกคลอไรด์ที่ให้ค่าการตกตะกอน และปรับให้มีความเป็นกรดและเบสที่ pH 4, pH 7 และ pH 10 ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3) การศึกษาผลของความเป็นกรดและเบสต่อการตกตะกอนของโพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ (PAC) โดยนำน้ำดิบมาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอนโดยเลือกค่าความเข้มข้นของโพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ที่ให้ค่าการตกตะกอนดีที่สุด และปรับให้มีความเป็นกรดและเบสที่ pH 4, pH 7 และ pH 10 ที่มีผลต่อการลดค่าความขุ่นและความเข้มข้นของสารอินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน นำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3.2.2.4 การศึกษาผลของค่าความแรงประจุ (Ionic strength) และสารที่ทำให้เกิดการตกตะกอน ที่มีผลต่อการกำจัดสารอินทรีย์ธรรมชาติ (Natural Organic Matter) โดยนำสารอินทรีย์ธรรมชาติที่ผ่านกระบวนการทำน้ำดิบให้มีความเข้มข้นมากขึ้นด้วยกระบวนการออสโมซิสผันกลับ (Reverse Osmosis) ที่ความดันสูง ใช้เป็นสารอินทรีย์ธรรมชาติต้นแบบ โดยมีความเข้มข้นเริ่มต้นที่ 165 มิลลิกรัมต่อลิตร เจือจางสารอินทรีย์ธรรมชาติให้มีค่าความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร เพื่อใช้สำหรับการทดสอบ โดยแบ่งการทดลองเป็น 2 ส่วนย่อย ดังนี้

1) การศึกษาผลของโซเดียมคลอไรด์ (NaCl) และสารทำให้ตกตะกอนที่มีผลต่อการกำจัดสารอินทรีย์ธรรมชาติ โดยนำสารอินทรีย์ธรรมชาติความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร ทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยใช้

สารละลายอะลูมิเนียมซัลเฟตความเข้มข้น 90 มิลลิกรัมต่อลิตร เพอร์ริกคลอไรด์ ความเข้มข้น 70 มิลลิกรัมต่อลิตร และโพลิอะลูมิเนียมคลอไรด์ 10 มิลลิกรัมต่อลิตร และปรับค่าความแรงประจุ เป็น 0.01 M NaCl ที่มีผลต่อกระบวนการสร้างและรวมตะกอนนำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

2) การศึกษาผลของแคลเซียมคลอไรด์ (CaCl_2) และสารทำให้ตกตะกอนที่มีผลต่อการกำจัดสารอินทรีย์ธรรมชาติ โดยนำสารอินทรีย์ธรรมชาติความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร มาทดสอบคุณภาพของน้ำก่อนและหลังจากการทดลองผ่านกระบวนการสร้างและรวมตะกอน โดยใช้สารละลายอะลูมิเนียมซัลเฟตความเข้มข้น 90 มิลลิกรัมต่อลิตร เพอร์ริกคลอไรด์ ความเข้มข้น 70 มิลลิกรัมต่อลิตร และโพลิอะลูมิเนียมคลอไรด์ 10 มิลลิกรัมต่อลิตร และปรับค่าความแรงประจุ เป็น 0.01 M CaCl_2 ที่มีผลต่อกระบวนการสร้างและรวมตะกอนนำส่วนน้ำใสที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ค่าพีเอช ค่าความนำไฟฟ้า ค่าความขุ่น ค่าสารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด และค่าการดูดกลืนแสง ตามวิธีมาตรฐาน Standard method (1995)

3.3 พารามิเตอร์

การวิเคราะห์คุณลักษณะสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารอินทรีย์ธรรมชาติ มีวิธีการตรวจวิเคราะห์ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 วิธีการวิเคราะห์ของแต่ละพารามิเตอร์

พารามิเตอร์	วิธีวิเคราะห์
ทางกายภาพ	
อุณหภูมิ	Electrometric Method
ความขุ่น	Nephelometric Method
สี	Nessler tube
ทางเคมี	
พีเอช	Electrometric Method
ความนำไฟฟ้า	Electrical Conductivity Method
ความกระด้างทั้งหมด	EDTA Titrimetric Method
ของแข็งทั้งหมด	Gravimetric Method
ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด	Gravimetric Method
ของแข็งแขวนลอยทั้งหมด	Gravimetric Method
ซัลเฟต	Turbidity Method
ฟอสเฟต-ฟอสฟอรัส	Ascorbic acid
ทางชีวภาพ	
โคลิฟอร์มแบคทีเรีย	MPN Test
ฟีคัลโคลิฟอร์มแบคทีเรีย	MPN Test

สารอินทรีย์ธรรมชาติ

สารอินทรีย์คาร์บอนทั้งหมด (DOC)	Total Organic Carbon Analyzer
การดูดกลืนแสง 254 นาโนเมตร	UV-Vis Spectrophotometer

3.4 เครื่องมือ อุปกรณ์ และสารเคมี**3.4.1 เครื่องมือ**

- 3.4.1.1 เครื่องดูดอากาศ (Hood)
- 3.4.1.2 เตอบที่มีอุณหภูมิควบคุม 250 องศาเซลเซียส
- 3.4.1.3 เดซิเคเตอร์ (Dessicator)
- 3.4.1.4 เครื่องชั่งละเอียด 4 ตำแหน่ง
- 3.4.1.5 เครื่องวัดพีเอช
- 3.4.1.6 เครื่องวัดความชื้น
- 3.4.1.7 เครื่องวัดความนำไฟฟ้า
- 3.4.1.8 เครื่องกวนผสม (Jar test)
- 3.4.1.9 เครื่องวัดปริมาณคาร์บอนอินทรีย์ทั้งหมด
- 3.4.1.10 เครื่องวัดการดูดกลืนแสงยูวี

3.4.2 อุปกรณ์

- 3.4.2.1 กรวยบุชเนอร์ ความจุ 100 มิลลิลิตร
- 3.4.2.2 บีกเกอร์ ขนาด 1000 มิลลิลิตร
- 3.4.2.3 เครื่องแก้วที่ล้างด้วยกรด
- 3.4.2.4 หลอดทดลองขนาด 16 x 150 มิลลิเมตร พร้อมฝาปิด
- 3.4.2.5 ปีเปต ขนาด 1 และ 10 มิลลิลิตร
- 3.4.2.6 กระบอกตวงขนาด 1000 มิลลิลิตร
- 3.4.2.7 ตะเกียงแอลกอฮอล์
- 3.4.2.8 ห่วงเปียเชื้อ
- 3.4.2.9 บิวเรต
- 3.4.2.10 ขวดรูปชมพู่ ขนาด 250 มิลลิลิตร
- 3.4.2.11 ขวดเก็บตัวอย่าง
- 3.4.2.12 แกลลอน ขนาด 20 ลิตร

3.4.3 สารเคมี

- 3.4.3.1 กรดเกลือ
- 3.4.3.2 โซเดียมไฮดรอกไซด์
- 3.4.3.3 สารละลายไฮดรอกซีลามีน
- 3.4.3.4 สารละลายแอมโมเนียมอะซิเตตบัฟเฟอร์
- 3.4.3.5 สารละลายฟีนอล์ฟทาลีน

3.4.3.6 อาหารเลี้ยงเชื้อ แลคโตสบรอส บริลเลียนกรีนแลคโตสไบล์บรอส 2% และอาหารอีซี

3.4.3.7 สาร Eriochrome Black T

3.4.3.8 สารละลายมาตรฐาน อีดีทีเอ 0.01 โมลาร์

3.4.3.9 สารละลายมาตรฐานแคลเซียมคาร์บอเนต

3.4.3.10 แบริยมคลอไรด์

3.4.3.11 สารละลายมาตรฐานความขุ่น

3.4.3.12 สารละลายมาตรฐานโพแทสเซียมคลอไรด์

3.4.3.13 อะลูมิเนียมซัลเฟต ($\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18\text{H}_2\text{O}$)

3.4.3.14 เฟอริกคลอไรด์ (FeCl_3)

3.4.3.15 โพลีอะลูมิเนียมคลอไรด์ (PAC 18% Al_2O_3)

3.5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์คุณภาพน้ำตามพารามิเตอร์ในการศึกษาประสิทธิภาพของน้ำประปาแบบผิวดินจะวิเคราะห์คุณลักษณะทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสารอินทรีย์ธรรมชาติ จะใช้แกลลอนขนาด 20 ลิตร เก็บน้ำดิบผิวดินเพื่อวิเคราะห์คุณภาพน้ำเริ่มต้นและใช้สำหรับทดสอบกระบวนการสร้างและรวมตะกอนในห้องปฏิบัติการ (จาร์เทสต์) และขวดเก็บตัวอย่างน้ำโพลีเอทีลินขนาด 6 ลิตร เก็บน้ำประปาที่ผ่านกระบวนการผลิตขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง เป็นการเก็บตัวอย่างน้ำแบบจ้วง (Grab sampling) ในส่วนการวิเคราะห์ทางชีวภาพจะเก็บโดยใช้ขวดปากกว้างขนาด 125 มิลลิลิตร ซึ่งผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว (antiseptic technique)

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วนั้น ในการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสำรวจและเก็บน้ำตัวอย่างในภาคสนาม และทำการเก็บตัวอย่างน้ำออกจากโรงผลิตน้ำประปาจากหน่วยผลิตต่างๆ โดยเก็บน้ำตัวอย่างตามจุดที่กำหนดและเก็บตัวอย่างทุก 2 เดือน โดยเก็บน้ำดิบผิวดินและน้ำประปาจากโรงผลิตขององค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง เพื่อศึกษาคุณภาพประปาที่องค์การบริหารส่วนตำบลผลิตได้อย่างแท้จริง ตั้งแต่เดือนมกราคม 2553 ถึงเดือนมกราคม 2554 และเก็บน้ำในเดือนกันยายน 2553 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2553 นำน้ำดิบมาเข้าสู่กระบวนการสร้างและรวมตะกอนในห้องปฏิบัติการ (จาร์เทสต์) เพื่อหาปริมาณสารเคมีรวมตะกอนที่เหมาะสมกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำด้วยกระบวนการสร้างและรวมตะกอน

3.5.2 วิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาสำรวจและเก็บน้ำตัวอย่างและทำการประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ตามวิธีมาตรฐาน (Standard method, 1995) ตามเกณฑ์มาตรฐานของการประปาส่วนภูมิภาค โดยใช้เครื่องทดสอบจาร์เทสต์ ณ ห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพน้ำของการประปาส่วนภูมิภาค เขต 8 จังหวัดอุบลราชธานี การวิเคราะห์สารอินทรีย์ธรรมชาติและการดุดกลิ่นแสงยูวี 254 นาโนเมตร ณ ห้องปฏิบัติการวิศวกรรมเคมี คณะ

วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และพารามิเตอร์อื่นๆ ณ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผล นำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยหาค่าเฉลี่ย ประเมินค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าประสิทธิภาพของแต่ละขั้นตอน โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพารามิเตอร์ต่างๆ กับมาตรฐานของการประปาส่วนภูมิภาค

3.6 การศึกษาความพึงพอใจ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการประปาหมู่บ้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสำรวจที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ ซึ่งการเก็บรวบรวมการวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ ประชาชนผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน จำนวน 9 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 800 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง, 2553)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนในครัวเรือนจำนวน 800 คน และหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (Best, 1981 : 179) เมื่อกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 และในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Best, 1981 : 179) ซึ่งสูตรที่ใช้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N คือ ขนาดของประชากรทั้งหมด

e คือ ขนาดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ เท่ากับ 0.05

ขั้นตอนที่ 2 การแบ่งหมู่บ้านของทั้ง 9 หมู่บ้านและจำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน แสดงดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน
1	บ้านสำโรง	100
2	บ้านห้วย	85
3	บ้านโนนสวน	80
4	บ้านหนองสองห้อง	70
5	บ้านหนองเทา	123
6	บ้านผับแล้ง	82
7	บ้านโนนยาง	60
8	บ้านแคน	50
9	บ้านบุรพา	150
รวม		800

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ แสดงดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 จำนวนครัวเรือนและตัวอย่างที่ใช้จริงโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ตัวอย่างที่ใช้จริง
1	บ้านสำโรง	100	33
2	บ้านห้วย	85	28
3	บ้านโนนสวน	80	27
4	บ้านหนองสองห้อง	70	23
5	บ้านหนองเทา	123	71
6	บ้านผับแล้ง	82	27
7	บ้านโนนยาง	60	20
8	บ้านแคน	50	17
9	บ้านบุรพา	150	50
รวม		800	266

3.6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง โดยองค์ประกอบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ใช้บริการลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ
- ส่วนที่ 2 ความต้องการใช้น้ำประปาของประชาชน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะเป็นปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย จำนวน 15 ข้อ
- ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการประปาหมู่บ้าน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น ด้านคุณภาพของน้ำ ด้านการใช้น้ำ และด้านการให้บริการ จำนวน 25 ข้อ
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับบริการประปาหมู่บ้าน ลักษณะคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

3.6.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้ามีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตน้ำประปา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน รวมทั้งการเก็บข้อมูลบางส่วนโดยการสอบถามกับประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อนำมากำหนดขอบเขตขององค์ประกอบต่างๆ และเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมทุกตัวแปร
2. เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย
  - 2.1 คุณครูสุนันทา เพียรชนะ ครู คศ.3 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด
  - 2.2 อาจารย์นันทพร มณีรัตน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
  - 2.3 อาจารย์วิภาพรรณ กลิ่นหวล อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. นำผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (ทองใบ สุตชาติ, 2551 : 199-209) โดยมีค่า IOC ระหว่าง 0.91
4. จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้
  - 4.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการประปาหมู่บ้าน ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ในการหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทั้งชุด (Item-Total Correlation) (วีระศักดิ์ สืบเสาะ, 2549 : 21-25) มีค่าระหว่าง 0.20-0.73 จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.89

3.6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากครัวเรือน จำนวน 266 ครัวเรือน โดยความร่วมมือของผู้ช่วยวิจัย

2. ทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.6.5 การจัดการกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

องค์ประกอบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ใช้บริการ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความต้องการการใช้น้ำประปาหมู่บ้าน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะเป็นปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย จำนวน 15 ข้อ ซึ่งลักษณะคำตอบตามเกณฑ์ ดังนี้

มาก	ได้	3	คะแนน
ปานกลาง	ได้	2	คะแนน
น้อย	ได้	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจการใช้บริการประปาหมู่บ้าน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะเป็นปลายปิดมี 3 ตัวเลือก คือ มาก ปานกลาง น้อย จำนวน 25 ข้อ ซึ่งลักษณะคำตอบตามเกณฑ์ ดังนี้

มาก	ได้	3	คะแนน
ปานกลาง	ได้	2	คะแนน
น้อย	ได้	1	คะแนน

การแปลความหมายคะแนนของความพึงพอใจ โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยคิดค่าคะแนนจาก (คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด) / จำนวนขั้น (พิจิตร มุกดา, 2550 : 38) สรุปผลระดับเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับมาก	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.34-3.00
ระดับปานกลาง	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.67-2.33
ระดับน้อย	หมายถึง	ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00-1.66

3.6.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติสำเร็จรูป โดยใช้ (ทองใบ สุดซารี, 2551)

1. สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.1 สูตรการหาค่าร้อยละ

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน
 n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 สูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนคู่ทั้งหมด
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
 $\sum x$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

2. สถิติอนุมาน ได้แก่ t-test และ F-test

3.7 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

นำผลการศึกษาที่ได้ครั้งนี้ สรุปลงผลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางในการทำวิจัยต่อเนืองรวมทั้งชี้แจงปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย พร้อมทั้งใช้ข้อมูลวิจัยเพื่อประยุกต์ใช้กับการดำเนินระบบของกระบวนการผลิตน้ำประปาในองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ในรูปแบบของรายงานผลการวิจัย การนำเสนอผลงานวิชาการในระดับประเทศ หรือวารสารวิชาการ